

První Aplikační laboratoř AV ČR v České republice bude spolupracovat se šlechtiteli

V Olomouci se otvírá první tuzemská Aplikační laboratoř AV ČR propojující vědce se šlechtiteli. Podobné zařízení, ve kterém by se mohli čeští šlechtitelé seznamovat s nejnovějšími výsledky molekulární genetiky a genomiky a využívat nejmodernější přístroje, techniky a postupy, v České republice dosud chybělo.

Aplikační laboratoř bude provozovat Centrum strukturní a funkční genomiky rostlin Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i., které je součástí Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum. Olomoučtí vědci chtějí šlechtitelům pomoci s nesnadným úkolem získávat nové odrůdy zemědělských plodin lépe snášejících sucho a klimatické změny, které dokáží odolat chorobám či škůdcům a budou mít lepší užitné vlastnosti. Podle vedoucího olomouckého pracoviště ÚEB, profesora Jaroslava Doležela přestávají totiž tradiční metody šlechtění stačit. „Velké šlechtitelské firmy ve Francii, Německu, USA či v Anglii mají vlastní laboratoře zaměřené na metody molekulární biologie a genomiky. V České republice je situace jiná a pro většinu firem je zřízení takových laboratoří mimo jejich finanční možnosti. Bez nových metod by ale časem nebyli čeští šlechtitelé schopni konkurovat zahraničí. I proto je vznik první a zatím jediné Aplikační laboratoře AV ČR v republice zaměřené na šlechtitele klíčový. Mám z toho radost, protože je to velký posun dopředu, který je pro šlechtitele i vědce velkou šancí do budoucna.“

Projekt Akademie věd ČR

Aplikační laboratoř vzniká za přispění Akademie věd ČR, výzkumného programu Potraviny pro budoucnost Strategie AV21. Jak potvrzuje prof. Josef Chýla z Akademické rady AV ČR, cílem Aplikačních laboratoří je rozšířit přímé kontakty pracovišť AV ČR s podnikatelskými subjekty. „Chceme podpořit konkrétní projekty spolupráce akademické a aplikační sféry. Proto velmi vítám otevření Aplikační laboratoře pro šlechtitele, která vznikla přímo z podnětu šlechtitelských firem a která je těsně propojena s výzkumným programem Potraviny pro budoucnost, vlajkovou lodí Strategie

AV21. “Podle ředitele ÚEB dr. Martina Vágnera naplňuje tento projekt představu Akademie věd ČR o špičkovém výzkumu využívaném ve veřejném zájmu: *„Tým profesora Doležela, který se zabývá především genomikou hospodářských plodin, připravil pro šlechtitele balíček nejmodernějších metodických postupů molekulární biologie a genomiky a vzdělávání, který jim umožní využívat tyto postupy v denní praxi. Jsem nesmírně rád, že se zřízení Aplikační laboratoře setkala ze strany partnerů s obrovským zájmem a jsem přesvědčen, že jejich spolupráce s našimi odborníky povede k cenným praktickým výsledkům ve šlechtění.“*

Prof. Jaroslav Doležel oceňuje, že mnohé z přelomových technik, které vznikly v jeho laboratoři, budou moci využít právě čeští šlechtitelé: *„Některé metody umíme nejlépe na světě a mne těší, že můžeme šlechtitelům nabídnout naše know - how a propojit tak vědu s praxí. My, vědci, máme vždy velký pocit zadostiučinění, když vidíme, že naše práce přináší praktický užitek. To nás motivuje a posouvá dál.“*

Výzkum DNA urychluje šlechtění zemědělských plodin

Centrum strukturní a funkční genomiky rostlin ÚEB je světově uznávaným pracovištěm zaměřeným na výzkum dědičné informace rostlin. Vědci nabídnou šlechtitelům odborné konzultace, seznámí je s nejnovějšími objevy a především jim pomohou při využívání molekulárních technik. To vše může šlechtění nových odrůd zefektivnit a urychlit až o několik let. Podle prof. Doležela vědci chtějí reagovat na potřeby šlechtitelů: *„Šlechtění pomocí molekulárních metod bude postupně doplňováno o nové techniky. Už teď je jisté, že během několika let nastane ve šlechtění revoluce a začnou se využívat metody genové editace, tedy nová generace GMO. I s tím počítáme a v Aplikační laboratoři budeme nabízet odbornou podporu tak, aby se tyto metody mohly využívat v praxi.“*

Šlechtitelům bude také k dispozici nejmodernější technika, kterou laboratoř disponuje.

Šlechtitelé se budou v Olomouci i vzdělávat

Vědecké poznatky se rychle mění, proto se budou moci šlechtitelé v Aplikační laboratoři seznamovat s novinkami ve výzkumu, účastnit se seminářů, školení i praktických workshopů. Jak potvrzuje profesor Jaroslav Doležel, ze spolupráce chtějí těžit i vědci, pro které jsou zajímavé poznatky z praxe: *„Vzájemná spolupráce je podmínkou toho, aby vše dobře fungovalo. Šlechtitelé musí rozumět tomu, co jim nabízíme. Naopak, my, vědci nejsme šlechtitelé, a tak možná některé metody a techniky, které máme k dispozici, nejsou využity jen proto, že nevíme, že by se mohly šlechtitelům hodit.“*

Zájem šlechtitelů o Aplikační laboratoř je enormní

Otevření Aplikační laboratoře 14. 2. 2017 je spojeno s dvoudenním seminářem nazvaným Molekulární metody ve šlechtění rostlin. Podle vedoucího Aplikační laboratoře dr. Jana Šafáře, je zájem nečekaně velký: *„Do Olomouce přijede sedm desítek účastníků, a to je potvrzení toho, že podobná platforma, která by zastřešovala spolupráci vědců a šlechtitelů, u nás doposud chyběla.“*

Fotogalerie

